

#OkiemPrawnika: Plagiat!

Pojęcie plagiatu używane jest powszechnie w języku potocznym. Plagiat rozumiany jest jako wszelkiego rodzaju wykorzystanie cudzego utworu, pomysłu i przypisanie sobie jego autorstwa. Określenia plagiat używamy także w odniesieniu do całej pracy zawierającej takie niedozwolone zapożyczenia.

W prawie autorskim pojęcie to jest rozumiane wężiej.

Czym jest plagiat?

PLAGIAT to przypisanie sobie autorstwa lub wprowadzenie w błąd co do autorstwa cudzego utworu, czyli np. podpisanie cudzego artykułu własnym nazwiskiem albo wklejenie do swojego artykułu na blogu fragmentu cudzego tekstu bez wskazywania, że jest to cytat.

Takie działanie narusza prawa osobiste autora, chroniące jego więź ze swoim utworem, gdyż ma on prawo do oznaczania swojego utworu swoim nazwiskiem (lub pseudonimem).

Plagiat może być jawny – będzie nim przejęcie całości lub części utworu (w tym nawet niewielkiego fragmentu) bez wprowadzania jakichkolwiek zmian (bez żadnego wkładu twórczego osoby plagiatorującej, np. podpisanie cudzego zdjęcia własnym nazwiskiem, ale także nieoznaczenie cytatu imieniem i nazwiskiem autora). Plagiat może też być ukryty – polega on na przejęciu całości lub części utworu, ale z wprowadzeniem własnych zmian (np. zmiana szyku zdania, wplecenie własnych

słów, dodanie całych zdań, itp., w tym przypadku pojawia się więc element twórczy).

Nie istnieje żadne minimum różnic (np. 20% czy 50% własnych zmian), które sprawią, że uniknie się zarzutu plagiatu. Do popełnienia plagiatu wystarczy przejęcie nawet niewielkiego fragmentu czyjegoś utworu.

W razie sporu to sąd zdecyduje o tym, czy jest to tylko inspiracja, cytata czy już plagiat.

W razie sporu to sąd zdecyduje o tym, czy jest to tylko inspiracja, cytata czy już plagiat.

Czy każda kopia to plagiat?

Nie każde skopiowanie cudzego dzieła będzie naruszeniem praw autorskich. Nie stanowi plagiatu skopiowanie elementów nietwórczych, czyli takich, które wynikają z istoty danej rzeczy, np. namalowanie nieba). Nie jest też plagiatem przypisanie sobie autorstwa idei, wynalazku, odkrycia, pomysłu, teorii, koncepcji. Prawo autorskie chroni tylko formę, jaką im nadano. Przykładowo, nie będzie chroniony pomysł kolorowanki dla dzieci, ale skopiowanie konkretnej kolorowanki z konkretnym obrazkiem i instrukcją wykonania już tak.

Nie jest plagiatem cytowanie cudzego utworu w granicach tzw. prawa cytatu. Warunkiem jest podanie imienia i nazwiska autora oraz źródła cytatu. Fragmenty nie mogą też stanowić co do zasady całości nowego utworu, a użycie cytatu musi mieć

uzasadniony cel. Nie jest plagiatem również opracowanie, czyli np. przeróbka, adaptacja lub tłumaczenie utworu. Jednak należy uzyskać na to zgodę autora oraz wskazać jego imię, nazwisko oraz tytuł utworu oryginalnego. Wreszcie nie stanowi plagiatu jedynie inspiracja cudzym utworem. Utwór inspirowany nie może jednak zawierać fragmentów utworu, który stanowił inspirację.

Należy pamiętać, że plagiat może być także naruszeniem cudzych dóbr osobistych, za które uznaje się m.in. twórczość naukową, artystyczną, wynalazczą i racjonalizatorską, nie naruszając przy tym praw do konkretnego utworu.

Przydatne link i i źródła:

1. <https://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/plagiat>
2. <https://prawokultury.pl/kurs/media/krotki-kurs-wlasnosc-intelektualnej-podrecznik.pdf>
3. J. Skrzypczak, Plagiat dzieł naukowych, Środkowoeuropejskie Studia Polityczne, nr 4/2014, s. 213-229.
4. Z. Wasiak, *Naruszenie prawa do autorstwa utworu – plagiat*, [w:] *Acta Universitatis Lodzianensis*, nr 7/2005, s. 151-163.
5. T. Czerwiński, *Plagiat naukowy w perspektywie akademickiej. Wybrane problemy*, [w:] *Legnickie Studia Teologiczno-Historyczne*, nr 1/2013, s. 5-19.